

Warszawa, 3 kwietnia 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-622504-IX-9003/09/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan

Grzegorz SCHETYNA

Wiceprezes Rady Ministrów

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

szanowny Panie Grzegorz

Uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócili funkcjonariusze Policji, z którymi przeprowadzono rozmowy dyscyplinujące. W wyniku postępowania wyjaśniającego stwierdzono, iż popełnili oni przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi. Skarżący nie uważają iż ich postępowanie wypełniło znamiona przewinienia dyscyplinarnego. Jednak nie mają oni możliwości odwołania się od decyzji przełożonego.

Stosownie do art. 132 ust. 4b i 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) w przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi przełożony dyscyplinarny może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego udokumentowaną w formie notatki rozmowę dyscyplinującą. Notatkę włącza się do akt osobowych na okres roku. Identyczne rozwiązanie przewidziano w art. 134a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 października 1990r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 ze zm.).

Notatka z rozmowy dyscyplinującej bezpośrednio nie skutkuje obniżeniem nagrody rocznej, w przeciwieństwie do kar dyscyplinarnych. Nie mniej jednak ma ona znaczenie przy opiniowaniu służbowym, przyznawaniu nagród uznaniowych, względnie kierowaniu na szkolenia specjalistyczne. Roczny okres przechowywania notatki w aktach osobowych

jest dłuższy niż zatarcie kary dyscyplinarnej nagany oraz w przypadku orzeczenia o odstąpieniu od ukarania (art. 135q ust. 2 pkt 1 i ust. 7 ustawy o Policji).

Zauważyć należy, że ustawa o Policji nie przewiduje możliwości odwołania się od środka dyscyplinarnego, jakim jest notatka z rozmowy dyscyplinującej. Odmienne rozwiązanie zawiera ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68 ze zm.) w art. 118 wskazując, iż za przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi, nieuzasadniające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, przełożony dyscyplinarny może wymierzyć karę upomnienia na piśmie, nie później jednak niż przed upływem 3 miesięcy od powzięcia wiadomości o przewinieniu. Od kary upomnienia wymierzonej przez przełożonego dyscyplinarnego przysługuje ukaranemu odwołanie do właściwej komisji dyscyplinarnej. W takim przypadku komisja nie może orzec na niekorzyść ukaranego. „Upomnienie na piśmie” przewiduje również art. 115 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o Służbie Cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505). Zgodnie z jego treścią za mniejszej wagi naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej dyrektor generalny urzędu może ukarać członka korpusu służby cywilnej upomnieniem na piśmie. Ukazanie może być poprzedzone postępowaniem mającym na celu wyjaśnienie okoliczności sprawy. Członek korpusu służby cywilnej może w ciągu siedmiu dni od wymierzenia mu kary upomnienia wnieść sprzeciw do dyrektora generalnego urzędu. W razie wniesienia sprzeciwu dyrektor generalny urzędu niezwłocznie przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu. Przekazanie sprawy rzecznikowi wszczyna postępowanie wyjaśniające.

Pomimo różnicy w nazwie istota tych przedstawionych powyżej i niewątpliwie potrzebnych instytucji prawnych sprowadza się do naruszenia obowiązków służbowych mniejszej wagi. Pragmatyki służbowe instytucji cywilnych jak i niektórych służb mundurowych przewidują możliwość zakwestionowania pisemnej notatki z rozmowy dyscyplinującej czy upomnienia na piśmie. W Służbie Więziennej funkcjonariusze mają okazję do przedstawienia kontrargumentów do notatki z rozmowy dyscyplinującej. Pismo zawierające stanowisko funkcjonariusza razem z notatką włącza się do akt osobowych.

Wydaje się, iż prawidłowym rozwiązaniem sygnalizowanego zagadnienia byłoby wprowadzenie do ustaw o Policji i o Straży Granicznej dopuszczalności drogi odwoławczej od przeprowadzonej rozmowy dyscyplinującej. W przypadku zatem wniesienia

sprzeciwu/odwołania przez funkcjonariusza - ewentualne zarzuty popełnienia przewinienia mniejszej wagi weryfikowane byłyby w drodze postępowania dyscyplinarnego, realizowanego na ogólnych zasadach.

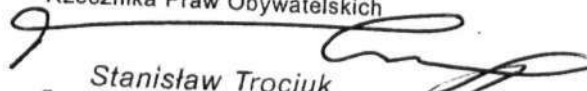
Jednocześnie - w ocenie Rzecznika - należy rozważyć stworzenie jednej pragmatyki dyscyplinarnej, obejmującej funkcjonariuszy wszystkich służb mundurowych. Aktualnie każda służba posiada własne i autonomiczne zasady prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

Przykładowo należy wskazać na rozwiązania przyjęte wobec funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu. Ustawa z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. Nr 74, poz. 676 ze zm.) upoważnia Prezesa Rady Ministrów do określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych odrębnie dla każdej Agencji (art. 152 cyt ustawy). Na tej podstawie wydane zostały dwa rozporządzenia. Jednak wobec funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego, a wobec funkcjonariuszy Agencji Wywiadu przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Powstaje zatem pytanie dlaczego dla dwóch procedur o represyjnym charakterze stworzono odrębne odesłania. Wydaje się, iż nie ma racjonalnego wytłumaczenia dla wprowadzonego zróżnicowania. Rozważenia wymaga zatem propozycja stworzenia jednolitego modelu postępowania dyscyplinarnego dla wszystkich służb mundurowych.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany opisanego wyżej stanu rzeczy.

Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku, względnie podjętych decyzjach.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich